

פתרון הבחינה

בעברית ב

חורף תשע"ז, 2017, שאלונים: 11108, 211

מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון- הבנה והבעה

בפרק זה הנבחנים נדרשו לענות על כל השאלות 1-4.

חלק א': הבנה

שאלה מספר 1

סעיף א'

4. פיתוח התהליך היצירתי והחדשנות הוא אפשרי ומשפיע על החברה ועל הסביבה.

סעיף ב'

- (1) לא מתאים
- (2) מתאים. ציטוט: "כדאי להושיב יחד קבוצה של שישה-שבעה אנשים, מומחים מכמה תחומים, כדי שתפתח ביניהם שיחה ערה, מתלהבת ועניינית" (פסקה ג').
- (3) לא מתאים
- (4) מתאים. ציטוט: "עליהם להתעדכן בחזית הידע, ללכת לכנסים המעניינים ביותר, להיפגש עם אנשים שיש להם מסרים לא שגורתיים, וגם עם אנשים שמכירים את הדברים החדשים והמעניינים שמתרחשים היום" (פסקה ד').
- (5) לא מתאים

שאלה מספר 2

סעיף א'

המשפט מפסקה ב' במאמר 1 המתאר את יכולת זו בקרב הממציאים הוא: "... – הם מעיזים להתנגד לסיבתיות, לסמכות, ולעתים גם להגיון הבריא ולשכל הישר".

סעיף ב'

מערכות החינוך המסורתיות מבוססות על עקרונות של שינון מידע ופליטתו במבחנים מבלי שעובד כראוי, ואילו חינוך ברוח תנועת המיקרים מבוסס על חדשנות, על יצירתיות, על המצאה ועל יכולת לערער על המוסכמות המקובלות.

סעיף ג'

- (1) הטענה שממנה הכותב מסתייג היא: רבים מהרעיונות ומהתגליות החדשים בעולם נתגלו באופן מקרי.
- (2) ההסתייגות בהכללה: יחד עם זאת, על מנת שתיווצר תגלית, המקריות צריכה להתרחש לאדם חושב, המסוגל להבין את החידוש במה שהתרחש, וליצור קישור חדשני.
- (3) משפט מפסקה י במאמר 1, המבטא מסקנה הנובעת מן הטענה וההסתייגות הוא: "אי אפשר לסמוך על המקריות שתהיה מנוע לחדשנות וליצירת רעיונות חדשים, אולם אם המקרה קורה, אפשר שהוא יוביל ליצירה חדשנית, בתנאי שנדע ליצור את הקשרים ולהסיק את המסקנות הנכונות ונהיה מוכנים לכך".

שאלה מספר 3

סעיף א'

קהל היעד של מאמר 1 הוא: קהל האתר, קהל המתעניין בטכנולוגיה, בחידושים ובהמצאות. קהל היעד של מאמר 2 הוא: אנשי חינוך והוראה \ מנהלי בתי ספר / אנשי משרד החינוך.

סעיף ב'

מפגשים אלה מתאימים, לדעתי, לקהל היעד של מאמר 2. חשוב שאנשי חינוך והוראה יערכו וישתתפו במפגשים שיעסקו בחדשנות בתחום החינוך, יהיו מעורים בפעולות שנעשות במערכת החינוך, ומחוצה לה, על מנת שיוכלו להפרות אחד את השני וליצור פעילויות חינוכיות, תהליכי הוראה ופרויקטים בתחום החינוך, שיהיו בחזקת חדשנות ופיתוח של תהליכים חדשניים במערכת.

שאלה מספר 4

סעיף א'

אזכור אנשים ידועים או בעלי מעמד בתחום הקשור לנושא המאמר תורם באופן הבא: הוא מחזק ומגבה את דברי מחבר המאמר, ונותן תוקף לדבריו. כאשר מובאים דבריה של מנהלת מסלול ההתמחות בניהול טכנולוגיה וחדשנות באוניברסיטת תל-אביב, התומכת ומעידה על חשיבות הסביבה לתהליך היצירה, למשל, הדבר גורם לקוראים לקבל את דברי מחברי המאמר ולהשתכנע מטענותיו.

סעיף ב'

(1) לפי מאמר 2, החברה זקוקה לממציאים כיוון שהמחשבים יכולים לנתח רק מידע קיים על בסיס העבר, אך הם מתקשים להפיק המצאות חדשות, שיוכלו לשנות את העולם והחברה. לשם כך, יש צורך בבני אדם, שיחשבו, ידמינו וימציאו דרכים לשיפור העולם, ויפעלו על מנת להגשימן ולהוציאן אל הפועל.

(2) לפי מאמר 2, תהליך טיפוח הממציאים תורם לפרט באופן הבא: תהליך זה מעניק לפרט יכולת להמציא, ליצור ולחדש. ילד שנוכח בתוצאות החיוביות של למידה עצמית ועבודה קשה, לא ישכח אותן, וזה יגרום לו להגשים חלומות ולהמשיך לרצות לרכוש ידע חדש.

פרק שני- תחביר

בפרק זה הנבחנו נדרשו לענות על שלוש שאלות: על שאלה 7 (חובה), ועל שתיים מן השאלות 8-11.

שאלה מספר 7

סעיף א'

פסוקית לזואי

- I. התנאים המועדדים את היצירה הם המפגש הייחודי, התמריצים וחוסר השינה. משפט מורכב.
- II. משפט פשוט.
- III. משפט איחוי (מחובר), אך.

סעיף ב'

- (1). I, II
- (2) I נשוא כולל
II לוואי כולל
- (3) I הוספה
II ברירה

סעיף ג'

I אוגד

II לוואי

III נושא

סעיף ד'

אע"פ שמחשבים יכולים להפיק תשובות על בסיס העבר, הם עדיין מתקשים להפיק המצאות חדשות.

שאלה מספר 8

משא מורחב	הסגר	תמורה	נושא כולל
			מוכנות, קישורים לא צפויים, סביבה שוויונית, תעוזה, חוסר תועלת ומקריות – כל אלה, כנראה, עשויים
לואי כולל	מושא כולל	תיאור כולל	
			להיקשר לכך אחרת לחשיבה יצירתית ולהופעתם של רעיונות חדשים (בעלי משמעות).

סעיף א'

משפט פשוט

סעיף ב'

- מטלה ראשונה:
  - (1) נושא מורחב – עשויים להיקשר
  - (2) נושא כולל – מוכנות... ומקריות
  - (3) הסגר – כנראה
  - (4) תמורה – כל אלה
  - (5) תיאור כולל – כך או אחרת
  - (6) מושא כולל – לחשיבה... ולהופעתם
- מטלה שנייה:
  - (4) כל אלה
  - (3) כנראה

סעיף ג'

הגורמים \ התנאים הבאים: מוכנות, קישורים לא צפויים, סביבה שוויונית, תעוזה חוסר תועלת ומקריות, כנראה, עשויים להיקשר...

סעיף ד'

הסגר: כנראה – הבעת ספק

נושא מורחב: עשויים להיקשר – ייתכן, לא בטוח ש"כל אלה" אכן קשורים לחשיבה יצירתית.

שאלה מספר 9

סעיף א'

- (1) נשוא פועלי – מביא
- (2) נשוא שמני – אירוע
- (3) נשוא במשמעות של קיום – היה

סעיף ב'

1. חדשנות היא אירוע מחשבתי ומסתורי.
2. חדשנות מביאה ליצירה או להולדה של רעיון חדש.
3. רעיון חדש הינו דבר שלא היה קודם לכן.

סעיף ג'

חדשנות מחשבתית ומסתורית מביאה ליצירה או להולדה של רעיון חדש.

סעיף ד'

- (1) יש – נשוא קיום
- (2) לשיא החוכמה – נשוא שמני

שאלה מספר 10

סעיף א'

פ. מושא

פ. תיאור

מחקרים מראים כי אנשים אינם מסתכנים כי הם חוששים מכשלון.

סעיף ב'

אנשים אינם מסתכנים בשל החשש מכישלון.

סעיף ג'

פ. תיאור

פ. מושא

(1) א. המדען הצרפתי הנודע לואי פסטר ניסח זאת היטב כשציין כי המזל מעדיף את הנפש המוכנה.

(2) לואי פסטר – תמורה היטב – תיאור את הנפש – מושא לדבי אסימוב – הסגר

(3) לדברי לואי פסטר, המזל מעדיף את הנפש המוכנה.

שאלה מספר 11

סעיף א'

- (1) - כאשר מחירי המכונות והכלים... ירדו די הצורך.
  - לפניי עשור או שניים
  - כיום
- (2) - מחירי המכונות וכלי היצירה לכל אדם ירדו די הצורך.
  - תנועות המיקרים החלה להתפשט ולהתרחב.
  - כיום ניתן למצוא מדפסות תלת מימד, לוחות מחשוב זעירים וחכמים ורובוטים במאית ואף באלפית ממחירים לפני עשור אחד או שניים.
  - הכלים של מעבדות המחקר המתקדמות ביותר בעולם נמצאים בידיהם של ילדים כדי להתנסות בהם.

סעיף ב'

- (1) תנועת המיקרים החלה להתפשט ולהתרחב, משום שמחירי המכונות והכלים המאפשרים לכל אדם ליצור ירדו די הצורך.
- (2) סיבה ותוצאה

פרק שלישי - מערכת הצורות

בפרק זה הנבחנים נדרשו לענות על שלוש שאלות: על שאלה 12 (חובה) ועל שתיים מן השאלות 13-16 (שאלות בחירה).

שאלה מספר 12

סעיף א'

- נפ"ו – נועד, תועלת, להושיב, מוסדות
- נל"ו – קורה, הגיון

סעיף ב'

- נועד – נפעל
- קורה – קל

סעיף ג'

- (1) II (יש"ב)
- (2) שוי"ב

סעיף ד'

תוספת תרדמת

שאלה מספר 13

סעיף א'

(1) מקשה – קש"ייה, הפעיל

מבטאים – בט"א, פיעל

דבק – דב"ק, קל

נולד – יל"ד, נפעל

(2) להקשות

ביטוי

תִּדְבֵק

תִּנְלֵד

סעיף ב'

מוכנים – הופעל

נכונות - נפעל

מכין – הפעיל

מתכוונים – התפעל

מכון – פועל

לכונן - פיעל

שאלה מספר 14

סעיף א'

(1) אצה, אווררתי, אטטט הקראתי, אירח, אמת

(2) הא' היא תחילית של זמן עתיד, גוף מדבר

(3) אצה – נסתרת (הדרך)

סעיף ב'

(1) בו"א הפעיל

(2) יבאתי (יב"א) – פיעל

שאלה מספר 15

סעיף א'

- (1) שורש ומשקל: יוצר, יצרן, ממציא, מפתח
בסיס וצורן סופי: תחביבן, יצרנאי
- (2) יוצר – יצ"ר – קוטל (בינוני של פעל)
תחביבן – תחביב + אן (צורן סופי של בעל מקצוע)

סעיף ב'

- (1) נון תחילית – נכונות
נון שורשית - נדיבות
- (2) בסיס וצורן

שאלה מספר 16

סעיף א'

- (1) הפעיל - הוראה, התניה, הרצאה, הזזה
פיעל – ניסוי, תכנון
קל – טעיה, משיכה
  - (2) לטעות להורות
  - (3) בניין קל
- מחאה – מח"ילה – למחות
מחיאה – מח"א – למחוא

סעיף ב'

- (1) שם תואר
- (2) מסתור – שורש ומשקל
מהות – בסיס וצורן סופי

